

posudek vedoucího bakalářské práce
Jolana Břešťanová: Zobrazování strachu v reklamě

Autorka rozebírá ve své práci dnes velmi aktuální téma reprezentací respektive stimulací či evokací strachu v masových médiích. Zaměřuje se na příklady reklamních strategií, které využívají principu, jenž bychom mohli metaforicky shrnout do instantního sloganu „strach je nejlepší obchodník“. Teoretické reflexe médií a reklamy se dosud intenzivněji zaměřovaly na jiná tradiční marketingová klišé – např. na tzv. sex sells atd. Strach jako nástroj marketingové, politické a ideologické apelace sice má také poměrně dlouhou historii, ale podoby jeho využití prošly (nejen z právních důvodů) pozoruhodnou proměnou. Dřívější poměrně přímočaré atakování diváka a zákazníka obrazovými reprezentacemi stimulujícími strach či o něm nějakým způsobem referujícími bylo v současnosti nahrazeno jakýmsi „soft“ formátem. Autorka nejprve sleduje různé perspektivy, z nichž lze nahlížet fenomén strachu v mnoha vědních a teoretických oborech (v sociologii, psychologii, antropologii, filosofii atd.). Snaží se vybírat příklady autorů, jejichž reflexe principu strachu je v současné době blízka jeho širšímu společenskému a kulturnímu uchopování (jde třeba o úvahy Zygmunta Baumana ad.). Dále se autorka věnuje otázce reflexe či stimulace strachu v historické vizuální kultuře a umění, kde se zaměřuje na tvůrce, v jejichž díle se moment strachu objevuje (alespoň z hlediska dnešního hodnocení) jako klíčový motiv a nebo zde došlo ke zjevné proměně v tradici obrazového zpracování fenoménu strachu (jde například o Hieronyma Bosche ad.). Pro další práci autorky je pak podstatný právě zvrát v tradici obrazových představení strachu. V současnosti se rozčlenily „obrazy strachu“ do dvou hlavních proudů: na jedné straně jde o nadsazování v zábavním průmyslu (např. v hororech) a na druhé straně se jedná o částečné maskování efektů strachu v reklamě, v politické propagaci apod. V analytické části práce se autorka zaměřuje na rozbor několika exemplárních reklamních spotů, které rozčlenila do množin podle určitých rámcových témat (nemoc, stáří, rodina).

Strukturu práce, výběr literatury i analýzu vizuálních reprezentací považuji za zdařilé. Nicméně v teoretické části jsou podle mého mínění některé perspektivy, z nichž lze fenomén strachu nahlížet, načrtnuty dosti zkratkovitě. Práci doporučuji k přijetí a navrhuji hodnocení 2 (velmi dobře).

Václav Hájek